

Tomaž
Šalamun

Z MEČEM *Za Adama Puslojica
in naj Stanescu ve.*

Romun, ti si mi oslepil Adama! Dal si mu
Aleksandra, v knjigi. Moj je živ, živ,
izbral sem mu deželo, kjer ni ledu.
Kruh je on sam, ne nosi mi ga več mati iz

mesta. Romun, vrni Adamu dar govora!
Ti ubijaš konje! Tu, kjer so Argonavti nosili
ladje na rami, te ustavljam, pri Ljubljanskih
vratih. Tu nasede vsaka smrt, tvoja tudi.

Tu se spreminja Alejandro iz
numizmatike v telo. Romun, Eliade
ima prav! Božam te, Nikita.

Tvojo kri pijem, po rekah, venah.
Ukrivljam ti lok in ga zasajam v
zemljo, da bo Adam spet spregovoril.

X X X Temne sence na terasah, ladje!
Mesto, ki ga pije slepi stvarnik.
Ostra rumena, ki zaboli moje oči, ne list.
Plantaža svetle noči.

UKAZ Naj me študira
narave znanost, ne
aparata, ki mi bo
pil kri!
Bolj sem podoben
čebeli kot
Dante.
Bolj megli kot
zgodovini.
Tezi, ne
prahu.

JACKSON Ko pogledam skozi okno: Anglija.
HEIGHTS Ko je Metka tu, je Anglija.
Pod steklom, pod usnjem, list.
Ko gre Metka ven, je New York.
Voda kaplja v kuhinji.
Prihajajo požari.
Superintendent cvili z vozičkom po mizi.
Z rdečimi črkami na električni
uri piše štiri šestnajst.
Ljudi, ki kličejo, je strah.
Rečejo, kar sem jim rekel že zjutraj.
Letala grmijo.
Voda v kuhinji kaplja še zmeraj in se ne
ustavi.

X X X Vse je zamujeno.
Vse je krasno.
Senca na belem stropu nad
belo svetilko. Štiriogłata. Kot zobje
tigra. Zgorel bo, kdor bo brisal
prah.

SONET STATUSA   Ruska žena, ruska žena, ti si
 smrt. Žito je pobarvano oranžno,
 posušeno. Na steklu leži kamera.
 Usta za papir so kot tuneli, vlaki.

Kje se bo vključil um kapelj vod in
 deska na vratih, pobarvana belo?
 Glava je, kjer je trikotnik; med dvojno,
 dvakrat zlato črto, robom. Pesem

ubija odgovornost do resnice in bojevnika
 ne pokoplje. Vse leži z odprtim
 žrelom, rana nima minusa.

Lepota je kot kruh in tam je porcelan.
 Listam šume kot platnice težkih knjig.
 Umrl bom v ustih. Z oblakom. V Delfih.

TATO   Zločin je sveto olje.
 Streljanje talcev v čelo razpira sinjino.
 Moje misli se vračajo kot galeb.
 Na dlan.

V kaj spreminjaš meso in kri?
 V vžigalice in kruh.
 V kaj spreminjaš kruh?
 V vato in limuzino.
 Kam se pelješ?
 V limuzini, tato.

Nas očete misli čas.

VI SMO VESELI   I am pure love and beauty, my wife
 TEH METKINIHI RISB   calls me panterček, a, čutiš kako se v
 Ameriki fuka bolj nobel, a! Čakaj, da
 vidim, čakaj da *vidim*, reče in me
 razlamlja kot kakšno presto — riše —
 čakaj, da vidim na televiziji. In res se zdi
 blazno velik, v ozadju screen z zgodbo o Moll

Flanders — kanal trinajst. Lepotica,
 petkrat poročena, enkrat s svojim lastnim
 bratom, ki jo odpelje v Virginijo.
 Končala v zaporu. Ampak zdaj smo drugje, v
 Queens. To je bil moj trinajsti
 polet. Metko moram nenehno
 ljubiti, če ne, se boji ščurkov.
 Kot bi sedela na vulkanu, reče.
 Bojim se, da me pripravi do
 tega, da bi šla služiti kruh kot
 waitress, piše Taji. Morda
 edina varianta, da ga zdržim.
 Grozni so kraji kamor zahaja. Bolani, bolani.
 Tugo jasno pritrjuje. Prijatelj je
 zdaj na tripu zvestobe in zdravja.
 Zavzdihnem. Kakšna povorka ljudi in
 lepote gre mimo, untouched.

BARVA Barva večnosti je pečat.
 V pečatu so štirje gradovi.
 Jaz. Knjiga. Smrt. Barva.
 Polje se ne zalamlja ne v trikotniku ne v krogu.
 Ne v hasidizmu ne v kvadratu.

Pomen je umreti zmeraj. Mlad.

SIJ Ti si moj angel.
 Usta, posuta s kredo.
 Služabnik obreda sem.
 Nedotaknjen.

Bele gobe na belem polju.
 V ravnini ognja.

Jaz po zlatem prahu hodim.

BELO Nebo se je odprlo.
 Določen sem bil za nadaljevanje
 sveta.

Pramen — od povsod —
poljuba žareče beline, ki me je
prepojila.

Verjamem v vzgojo.

Luč — materija poezije —
je čudežna moč.

Misterij
cveta — človeka —
sam.

Naj se
nihče ne prestraši ran in
smrti mojega telesa.

Ohrovt —
srce sveta — je
moje.

DREVO Sen dežuje na poljske hribe,
roka zgrabi za zlati žig.

Veverica umre v torbi.
Čriček preleti jasnino.

Odkod pogumnemu meč se ve.
Mutacija očesa je skrivnost.

ECK Ženska in smrt sta sestri.
Mati in smrt — sestri.
Moški in smrt — brata.
Človek in smrt, dva
velikana,
dve svetleči krogli, dva
ljubimca.
Jaz — beli drevored —
oba.

- PAS *Moja inteligenca je kriminalna.
Moja duša je kriminalna.
Moji prsti so kriminalni. Moj pas.
Vse je kriminalno, kar je na meni. Od A do Ž.
Rob, rob, uta, uta, meč, meč.
In sanje mojih bralcev. Kriminalne.
Le rože na grobeh ljudi ob moji
cesti zadišijo po nedolžnem, ki je šel tu mimo.
Peš.*
- TRIBUNA *Moj zločin, moja
samota se topi v vaših
glavah. Kreteni, ki me
snežite na Slovenijo kot dodatek
gluhim! Kako zmrznejo
vrtnice, ki jih odpre
Oziris! Kdo mi izropa izropano
srce! Kdo vlada?
Za otroke je preizkusni izpit
smrt. Pokončuje tiste, ki so v mojih
ustih. Najbolj dragocene.
Neveste. Ničesar ne veste o
meni. Jaz sem
omen, kruh ljudi.*